

STYRKET FOKUS PÅ VISSE SKADELIGE OG PROBLEMATISKE FTALATER

Udfordringen: Siden midten af 90'erne har der været stor national og international fokus på ftalater og deres negative effekter på miljø og sundhed. Den mest udbredte anvendelse af ftalater er som blødgørere i PVC, men ftalater anvendes også i andre produkter, f.eks. i maling og lim. Der findes mange forskellige ftalater, og forskning tyder på, at de forskellige ftalater ikke nødvendigvis har ensartede effekter for miljø, arbejdsmiljø og sundhed.

Det er de hormonforstyrrende effekter fra nogle af ftalaterne, der er mest diskuteret. Udover at disse kan påvirke forplantningsevnen, er der nye undersøgelser, som tyder på, at de også kan påvirke hjernens udvikling og have betydning for udvikling af diabetes og fedme.

Kemikalieforum har lige fra sit første møde i 2014 haft fokus på problematikken omkring hormonforstyrrende stoffer, herunder ftalater, og hvordan disse kan begrænses i forbrugerprodukter. Kemikalieforum har således løbende været meget optaget af, at forbrugere og virksomheder sættes i stand til at træffe de rigtige valg i forhold til visse hormonforstyrrende stoffer, herunder bl.a. afholdt en workshop, hvor temaet var ftalater.

Regulering: På dansk initiativ har Det Europæiske Kemikalieagentur sammen med Miljøstyrelsen i april 2016 fremsat forslag om begrænsning af fire reproduktionsskadelige og hormonforstyrrende ftalater DEHP, DBP, BBP og DIBP i produkter, hvor der kan være længerevarende kontakt til hud og slimhinder, samt i forbrugerprodukter til indendørs brug. Det kan f.eks. være i sportsudstyr, vinylgulve, ledninger, badebænk og voksduge. Initiativet vil også mindske arbejdstagernes udsættelse. Forslaget er under behandling og forventes at kunne få virkning fra 2020.

Dette initiativ retter sig især imod produkter, der er importeret fra lande uden for EU, eller som forhandles på nettet. De danske PVC-producenter har overordnet allerede udfaset anvendelsen af de fire ftalater i PVC, og den danske detailhandel gør en stor indsats for at få udfaset de fire ftalater gennem leverandørkæden. Det er dog ofte allerede i dag en stor udfordring for detailhandlen at få udenlandske

producenter til at forstå og håndtere de europæiske regler, der skal sikre, at forbrugerne i sidste ende kan få information og en bedre beskyttelse. I relation til dette arbejde har myndighedernes markedsovervågning tillige en vigtig rolle at spille.

De fire ftalater blev i 2008 optaget på Kandidatlisten under EU's kemikaliereregulering, REACH, som skadelige for forplantningsevnen og i 2017 som hormonforstyrrende for mennesker. Stofferne er også optaget på godkendelseslisten (REACH bilag XIV), og må således kun markedsføres og anvendes i EU efter godkendelse. De fire ftalater er fra 2019 endvidere forbudt i elektroniske produkter gennem EU's RoHS-direktiv og er forbudt i legetøj gennem REACH og lejetøjsdirektivet.

Danmark som foregangsland: Det er derfor Kemikalieforums opfattelse, at det allerede nu kan være nyttigt at forberede virksomhederne, ikke mindst små og mellemstore virksomheder på evt. kommende regler og hjælpe dem til at kunne håndtere og begrænse anvendelsen af de fire ftalater til gavn for konkurrenceevne og forbrugerbeskyttelse. Initiativerne skal derfor også hjælpe forbrugerne til at begrænse deres udsættelse for de fire ftalater i forbindelse med de produkter, de køber. Det er vigtigt, at initiativerne sigter på, at forbrugerne kan købe ind i større tillid til, at forbrugerprodukter er sikre.

Initiativer: Kemikalieforum lancerer nu et katalog med en række initiativer, hvor medlemmerne samlet og hver især over det næste år iværksætter en række tiltag, som vejleder og støtter virksomheder og forbrugere. Det fælles formål er at informere om de fire ftalater for i videst mulig udstrækning at få anvendelsen af og udsættelsen for de fire ftalater nedsat eller fjernet med de heraf følgende helbreds- og eventuelle konkurrencefordele.

Vi igangsætter derfor følgende:

- Medlemmerne af Kemikalieforum gør virksomhederne, især dem, som indkøber fra lande uden for EU og E-handel, opmærksomme på branchevejledningen "Vejledning til virksomheder om ftalater – Hvordan kan din virksomhed begrænse problematiske ftalater i produkter?" fra november 2013. Vejledningen er udarbejdet i samarbejde mellem Miljøstyrelsen og brancheorganisationerne DI, Dansk Erhverv, DI ITEK, BFE, Batteriforeningen, ITB og FEHA og udgør en hjælp til virksomhederne om begrænsning af problematiske ftalater i produkter også igennem leverandørstyring.
- Medlemmerne af Kemikalieforum gør virksomhederne, især dem, som indkøber fra lande uden for EU og via E-handel, opmærksomme på, at de kan få viden om, hvorvidt de har stofferne i deres produkter samt inspiration og evt. hjælp til udfasning af brugen af ftalater bl.a. gennem substitutionspartnerskabet "Kemi i Kredsløb" (<http://www.kemiikredsløb.com/>)
- Medlemmerne af Kemikalieforum opfordrer deres medlemmer til at have særlig fokus på informationspligten i REACH, art. 33, om pligt til i forbindelse med viderelevering af et produkt at videregive informationer om særligt problematiske stoffer, der er optaget på Kandidatlisten under REACH. Informationspligten er vigtig både i forhold til oplysning af forbrugere og virksomheder og i forhold til optimering af erhvervsmæssig anvendelse og leverandørstyring. Der ydes derfor uddybende hjælp til at træne virksomhederne, især dem, som indkøber fra lande uden for EU og E-handel, til at efterspørge viden om kandidatlistestoffer, og herunder de fire ftalater, tilbage i leverandørkæden – hvad er de gode spørgsmål. Der opsamles erfaringer fra partnerskabet om art.

DANSK
ERHVERV

Plastindustrien.

DTU Food
National Food
Institute

Forbrugerrådet
Tænk

CEHOS

Miljø- og
fødevarerministeren

33-pligten for branchen for byggemarkeder og den vejledning, som udarbejdes i regi af partnerskabet, med henblik på at udbrede dem til andre brancher, hvor det giver mening. Det kan f.eks. være i form af vejledning og anbefalinger målrettet brancher og deres virksomheder om leverandørstyring af de fire ftalater og indhentning af præcis information til forbrugerne i overensstemmelse med kravene i REACH, art. 33.

- Medlemmerne af Kemikalieforum bakker op om Miljømærkning Danmarks kampagne (uge 41) for så vidt angår produkter med Svanemærket og EU-Blomsten, hvor forbrugerne har en risiko for at møde de fire ftalater, f.eks. i visse produkter indenfor produktkategorierne kontor- og hobbyprodukter, maling og lak samt kemiske byggeprodukter. Lovgivning, Svanemærket og EU-Blomsten er hermed en garanti for, at de fire ftalater ikke er aktivt tilsat i disse produktkategorier, idet det bemærkes, at også produkter uden Svanemærket og EU-Blomsten kan være fri for de fire ftalater.
- Medlemmerne af Kemikalieforum bringer med udgangspunkt i Miljøstyrelsens råd forbrugerinformation om de fire ftalater i f.eks. legetøj og elektronik på forskellige informationskanaler, herunder sociale medier.
- Medlemmerne af Kemikalieforum arbejder for at udbrede kendskabet internationalt til de fire ftalater, og hvordan de kan substitueres, fx i form af en international conference/kampagne.
- Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion vil føre tilsyn med virksomhedernes efterlevelse af reglerne, herunder bl.a. indhold af de fire ftalater i forbrugerprodukter.

Miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen

Projektchef, formand for Kemikalieforum, Claus Jørgensen, Forbrugerrådet TÆNK Kemi

Miljøpolitisk chef Jakob Zeuthen, Dansk Erhverv

Miljøpolitisk chef Karin Klitgaard, Dansk Industri

Miljøpolitisk chef Christina Busk, Plastindustrien

Direktør Helle Fabiansen, Brancheforeningen SPT

Seniorrådgiver Lone Mikkelsen, Det Økologiske Råd

Seniorrådgiver Walter Brüs, Danmarks Naturfredningsforening

Direktør Martin Fabiansen, Miljømærkning Danmark

Instituddirektør Christine Nellemann, DTU

Centerleder Anna-Maria Andersson, Center for Hormonforstyrrende Stoffer

Miljøkonsulent Keld Høgh, CO-industri

DANSK
ERHVERV

Plastindustrien.

Miljø- og
fødevareministeren

